

СЕКСТИНГ ЯК ЦИФРОВА ХВОРОБА: ЇЇ ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ

SEXTING AS A DIGITAL DISEASE: ITS CAUSES AND CONSEQUENCES

Градова Ю.В. к.ю.н., доцент,
доцент кафедри конституційного і муніципального права
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Стаття присвячена сучасній цифровій хворобі – секстингу, який полягає в обміні фото/відеоконтентом сексуального характеру. Популярність соціальних мереж, легкий доступ до мережі Інтернет продукують появу нових видів насильства в кіберпросторі. Секстинг не використовується вітчизняним законодавцем, хоча про наявність такої проблеми говорить створений у 2018 році сайт stop-sexting.in.ua. Відзначається, що секстинг у підлітковому середовищі зустрічається досить часто: у середньому 20% підлітків надсилали або отримували оголене фото/відео. Серед причин секстингу виділяють підтримку романтичних стосунків, привернення уваги; здобуття авторитету/популярності; нудьгу; помсту. Підлітки, які практикують обмін контентом сексуального характеру, розуміють можливість настання негативних наслідків, але неповною мірою. Серед негативних наслідків секстингу можна виокремити такі групи, як юридичні, психологічні, соціальні. До юридичних належать проблеми, пов'язані із законом, а саме передбачена кримінальна відповідальність за поширення дитячої порнографії. До соціальних наслідків варто зарахувати втрату репутації, осуд батьків/учителів/знайомих, приниження, глузування, у дорослому віці – втрату роботи, розлучення. Психологічні наслідки пов'язані з негативними емоціями, які відчуває секстер після поширення його фотографії без згоди: жаль, розчарування, депресія, суїцидальні думки. Автор робить акцент не на встановленні заборони підліткам обмінюватися контентом, що має сексуальний характер, а на освіті щодо безпечного секстингу. Важлива роль у цьому аспекті відводиться батькам, які мають навчити своїх дітей користуватися Інтернетом, розпізнавати потенційних онлайн-злочинців, що можуть вимагати оголені фото підлітків, а потім їх шантажувати. У статті також надана пам'ятка для безпечного секстингу, що запропонована Дослідницьким центром з питань кібербулінгу. У ній зазначені основні правила для молоді при обміні контентом сексуального характеру, як-то: не надсилати фото/відео незнайомцю, не поширювати фото/відео інших осіб, не робити фото/відео, за якими вас можна ідентифікувати, тощо.

Ключові слова: булінг, кібербулінг, насильство, секстинг, контент сексуального характеру, дитяча порнографія.

The article is devoted to the modern digital disease – sexting, which includes the exchange of nude photo/video. The popularity of social networks, easy access to the Internet produce the emergence of new types of violence in cyberspace. Sexting is not used by domestic legislators, although the site stop-sexting.in.ua created in 2018 speaks of the existence of such a problem. It is noted that sexting in adolescence is quite common: an average of 20% of adolescents sent or received nude photos/videos. Among the reasons for sexting are: maintaining a romantic relationship, attracting attention; gaining authority / popularity; boredom; revenge. Adolescents who share sexual content understand the potential for negative consequences, but not fully. Among the negative consequences of sexting can be identified such groups as: legal, psychological, social. Legal issues include legal liability, such as criminal liability for the distribution of child pornography. The social consequences include loss of reputation, condemnation of parents/teachers/acquaintances, humiliation, ridicule, in adulthood – job loss, divorce. The psychological consequences are related to the negative emotions that the sextist feels after distributing his or her photos without consent: regret, frustration, depression, suicidal thoughts. The author does not focus on banning teenagers from sharing sexually explicit content, but on educating them about safe sexting. An important role in this aspect is given to parents, who should teach their children to use the Internet, identify potential online criminals who may demand nude photos of teenagers, and then blackmail them. The article also provides a guide to safe sexting, as suggested by the Cyberbullying Research Center. It sets out the basic rules for young people when sharing sexual content, such as: do not send photos/videos to a stranger, do not share photos/videos of others, do not take photos/videos by which you can be identified, and so on.

Key words: bullying, cyberbullying, violence, sexting, sexual content, child pornography.

У час, коли більшість сучасної молоді не уявляє свого життя без смартфонів, планшетів, ноутбуків та інших гаджетів, дуже легко стати жертвою кібербулінгу. І хоча поняття ні «секстинг», ні «кібербулінг» в українському законодавстві не передбачено, проте відповідальність за вчинення насильства щодо учасників освітнього процесу, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, установлена Кодексом України про адміністративні правопорушення. Як кібербулінг є більш-менш дослідженим явищем у вітчизняній науці, то секстинг, який є однією з форм його прояву, майже не розглядається. Секстинг являє собою одну з багатьох нових форм взаємодії, що з'явилися в результаті технологічного прогресу.

Українці досить активно користуються соціальними мережами, так, наприклад, половина вітчизняних користувачів Інтернету мають сторінку у Фейсбуці та Інстаграм, нині досить великими темпами набирає популярності Тік Ток, який орієнтований на молоде покоління: 70% його користувачів – люди від 16 до 24 років. Отже, молодь досить швидко освоює додатки для спілкування, обміну контентом та просто для завоювання популярності. Проте часто саме соціальні мережі стають платформою для кібербулінгу. Одним із видів кібербулінгу є секстинг. Цей термін з'явився в Оксфордському словнику у 2011 році, він походить зі словосполучення двох англійських слів: «sex» (секс) і «texting» (текстові повідомлення) та включає обмін сексуальними повідомленнями. Такий обмін контентом із сексуальним характером іноді має негативні

наслідки у вигляді шантажу, цькування, переслідування тощо. Щоб уберегти підлітків від цькування в Інтернеті через обмін інтимними фотографіями, потрібно висвітлювати цю проблему не тільки на просторах Інтернету, а й у школі та вдома.

Незважаючи на те що в Україні ця проблема ще не вийшла на науковий рівень, секстинг досліджено в зарубіжних працях таких учених, як Д.В. Патчин (*Justin W. Patchin*), С. Гіндуджа (*S. Hinduja*), К. Холла (*K. Holla*), Д. Коен М (*D. Cohen M*), Х.К. Хадсон (*H. K. Hudson*), С. Трифу (*S. Trifu*), А. Додаж (*A. Dodaj*), К. Сезар (*K. Sesar*), Д. Ван Уйцель (*J. Van Ouytsel*) тощо.

Метою дослідження є визначення поняття «секстинг», з'ясування його природи, мотивів підлітків при вчиненні подібних дій та аналіз негативних наслідків секстингу. Це дасть змогу виробити підходи до профілактики та запобігання секстингу в підлітковому середовищі.

За останнє десятиліття сексуальність стала надзвичайно візуалізованою та комерціалізованою в культурі за допомогою соціальних мереж, фільмів і рекламних відеороликів. Тема сексуальності не є більше табу: інтимні стосунки обговорюються відкрито з екранів телевізорів, реклама містить сексуальний характер, популярні блогери демонструють на сторінках соціальних мереж свої оголені тіла, спостерігається простий доступ до порнографії в Інтернеті. Із цього випливає, що секстинг можна розглядати в контексті помітно сексуальної споживчої культури, яка є домінуючою в сучасному суспільстві [1, с. 41].

Секстинг належить до актів створення, надсилання й отримання провокаційних фотографій, що зображують наготу, сексуально явні зображення й тексти, сексуальні фотографії, зображення та відео з оголеними або частково голими зображеннями [2, с. 89]. Також він визначається як надсилання або отримання зображень і відео, що містять відвертий чи сексуальний характер, через мобільний телефон [3, с. 2]; обмін провокаційним або відвертим сексуальним контентом, таким як текстові повідомлення, фотографії та/або відео через смартфони, Інтернет і/або соціальні мережі [4]. З наведеного випливає, що секстинг включає такі дії: 1) створення; 2) надсилання; 3) отримання такого контенту як: 1) текстові повідомлення; 2) фотографії; 3) відео сексуального характеру (таке, що включає оголені частини тіла, фото/відео в спідній білизні/або без), якими обмінюються за допомогою: 1) мобільного телефону; 2) соціальних мереж; 3) Інтернету. Секстинг в основному відбувається за допомогою додатків для смартфонів, таких як Снепчат (Snapchat) та Уотс ап (WhatsApp), тоді як електронна пошта чи Фейсбук (Facebook) є менш популярними серед секстерів [5]. Це пояснюється тим, що додатки для смартфонів більш зручні для обміну фото/відеоконтентом, телефон завжди під рукою і знаходиться в полі огляду секстера, а отже, менше шансів, що батьки зможуть побачити відверті фото (на відміну від комп'ютера, який може бути в спільному користуванні). Також Снепчат є досить популярним серед секстерів, оскільки відео, надіслані через цей додаток, зникають через 1–10 секунд, що є безпечнішим при обміні контентом сексуального характеру. Серед українських користувачів Інтернету Снепчат ще не набув такої популярності, в Україні трійку лідерів додатків для спілкування очолюють Вайбер (Viber), Мессенджер (Messenger) та Інстаграм (Instagram).

Незважаючи на те що секстинг не є епідемією серед підлітків, як зазвичай зображують ЗМІ, спостерігається тенденція до збільшення відсотка молоді, що практикує обмін контентом сексуального характеру. Так, у дослідженні Д. Патчина та С. Гіндуджа 2016 року виявлено, що лише 12% учнів середніх і старших шкіл у США надіслали комусь оголене фото чи відео колись у своєму житті, а близько 19% заявили, що отримали оголене фото від когось іншого [6]. Тоді як шведське дослідження, проведене серед 3 503 учнів середньої школи, показало, що 20,9% підлітків розміщують власноруч створені оголені зображення в Інтернеті. Досить масштабне дослідження, яке включало 39 окремих досліджень серед 110 380 респондентів, установило, що 14,8% підлітків беруть участь у секстингу як відправники, тоді як 27,4% беруть участь як отримувачі [7]. Нещодавнє ізраїльське дослідження показало, що близько 29% респондентів надсилали сексуальні повідомлення з фотографіями або без них, а близько 20% повідомили про надсилання фотографій сексуального характеру. При цьому майже третина (32%) учасників повідомили, що їх просили інші надсилати сексуальні фотографії [8].

Спільним для всіх досліджень, пов'язаних із секстингом, є те, що відсоток тих, хто практикує секстинг, зростає з віком: у 12–13 років інтерес до оголених фото однолітків значно нижчий, ніж у 16–17 років. Щодо гендерного аспекту, то тут немає єдиної точки зору: інколи спостерігається однаковий відсоток серед хлопців і дівчат, що секстують, іноді одна стать превалює над іншою. Проте варто відзначити, що все ж таки дівчата частіше отримують прохання від протилежної статі надіслати оголені фото. Цікавим є те, що ставлення суспільства до хлопців і дівчат, що надсилають власні оголені фотографії, різне: якщо хлопці отримували «бали за мужність», на дівчат за такі дії навішують ярлики «дешевої повіі» або такої дівчини, що не має самооцінки [8].

Що ж спонукає підлітків займатися секстингом? Досить важливим у контексті дослідження є з'ясування причин

і мотивів підліткового секстингу. Бельгійські дослідники, проводячи опитування серед підлітків 15–18 років, визначили, що один із мотивів – це флірт у романтичних стосунках, при цьому дівчата надсилають своїм хлопцям сексуальні фотографії на знак кохання або як сюрприз. Інколи такий обмін відбувається під певним тиском з боку хлопця, який може вимагати оголене фото в знак любові, довіри. Тиск може відбуватися у формі маніпуляції: образ, переконань, благань, при цьому дівчата досить часто піддаються на такі маніпуляції, оскільки бояться втрати хлопця. Трапляються випадки, коли дівчата надсилають власноруч зроблені сексуальні фотографії, щоб привернути увагу хлопців та отримати компліменти щодо їхнього зовнішнього вигляду. Серед мотивів участі в секстингу виокремлюють також сексуальне бажання, участь у стосунках на відстані та перевірку характеру дівчини, коли вона тільки вступає в романтичні стосунки [5].

Х. Хадсон відзначає, що більшість секстерів надсилають сексуальне повідомлення чи зображення, щоб здатися веселим і кокетливим; у відповідь на надіслане їм повідомлення; як «сексуальний» подарунок; для покращення стосунків. Крім того, багато підлітків секстували для започаткування романтичних стосунків, привернення уваги протилежної статі; як жарт або для почуття сексуальності [9, с. 110]. Ці причини вона поділяє на такі групи, як розвага, інтеграція та соціальна взаємодія, ідентифікація особистості.

Ще одним мотивом секстингу є бажанням набутти та зберегти популярність у групі однолітків. У цьому контексті група однолітків може чинити тиск на підлітка для участі в секстингу й подібних заходах. Дівчата завойовують увагу, популярність і прийняття молодими людьми, беручи участь у секстингу, а хлопці демонструють свої комунікативні навички за допомогою секстингу, що включає умовляння дівчат показати їм своє тіло [1, с. 33–34].

Нарешті, для низка молодих людей секстинг є «безпечною» сексуальною діяльністю, якщо вони не хочуть займатися сексом за станом здоров'я та/або з релігійних причин. Із цього боку секстинг є способом експериментування молодих людей, оскільки він дає їм змогу виражати свою сексуальність без ризику вагітності й венеричних захворювань [4]. Крім того, у літературі можна серед причин відмітити секстинг як спосіб «убити час»; інструмент самопрезентації; результат соціального тиску; спосіб помсти – особливо між колишніми партнерами [10].

Тобто мотиви можуть бути досить різноманітними: коли підлітки хочуть привернути увагу інших, або вони хочуть бути «крутими», або їм нудно і вони роблять це для розваги. Вони хочуть стати популярнішими серед своїх однолітків та отримати якомога більше лайків у соціальних мережах. Вони хочуть стати більш упевненими в собі. Вони хочуть продемонструвати свою зовнішність, вважаючи, що на фотографіях вони виглядають більш зрілими. Вони роблять це з ревнощів, престижу або для того, щоб бути привабливими та популярними у віртуальному просторі, а також у реальному житті. Вони почуваються порожніми всередині й роблять це з помсти [2, с. 92].

Отже, найчастіше причинами секстингу є привернення уваги протилежної статі, підтримання романтичних стосунків, здобуття популярності. Проте іноді така популярність та увага здобуваються в негативному світлі, у результаті чого страждає репутація секстера. У зв'язку з цим важливим аспектом є з'ясування негативних наслідків секстингу. Умовно такі наслідки можна розділити на три групи: юридичні, психологічні та соціальні. Юридичні наслідки включають проблеми, пов'язані із законом, і передбачають відповідальність за вчинення таких дій. Психологічні наслідки мають під собою різні негативні почуття, які відчуває особа після вчинення секстингу. Соціальні – мають під собою сприйняття суспільством таких дій.

Щодо психологічних і соціальних наслідків, то, згідно зі звітом Ради досліджень сім'ї, майже 75% підлітків і молодих людей визнали, що надсилання зображень і повідомлень сексуального характеру може мати «серйозні негативні наслідки», включаючи жаль (79%), потенційне збентеження (73%), погану репутацію (69%) і розчарування сім'ї (57%) [11].

Х. Хадсон у дослідженні, виокремлюючи сексбулінг як один із видів секстингу, зазначає такі його наслідки: розлучення, публічне приниження, втрату роботи, засудження за тяжкі злочини, тривале ув'язнення та реєстрацію сексуальним злочинцем. Крім того, обмін секс-повідомленнями може призвести до того, що жертви покінчують життя самогубством через сором, переслідування та збентеження [9, с. 27].

У словацькому дослідженні, проведеному серед 1466 підлітків, майже три чверті респондентів (72,76%) уважають секстинг ризикованим і небезпечним. Серед негативних наслідків секстингу респонденти зазначили такі: секстинг може бути використаний для шантажу, знущань/цькування, принижень, переслідування, глузування із зображення людини; людина може бути піддана сексуальним атакам, домаганням, звалтуванням; можливе звинувачення у створенні та розповсюдженні дитячої порнографії; у зрілому віці фотографія може завдати шкоди репутації зображеного; фотографії можуть потрапляти на порнографічні веб-сайти; фотографії та відеозаписи можуть поширюватися через Інтернет без контролю; зловмисник може створити фальшивий профіль за допомогою таких матеріалів; те, що потрапляє в Інтернет один раз, залишається там назавжди [10]. Секстинг може зробити дітей уразливими до сексуальних хижаків: надіслані оголені зображення можуть бути використані комерційними порнографами, педофілами чи іншими людьми, які можуть нашкодити підліткам [4].

Проте підлітки, як правило, не замислюються над такими наслідками, найчастіше, про що вони турбуються, надсилаючи інтимну фотографію, це ризик того, що ці фото будуть продемонстровані/передані іншим. Поширення фотографії може відбуватися по-різному: шляхом пересилання або публікації в мережі; демонстрація фотографій на екрані смартфона іншим особам. Причиною поширення чужих фото може слугувати як хизування й завоювання авторитету, так і помста экс-партнеру. Ще один спосіб зловживання секстинг-фотографіями – це шантаж особи: змусити жертву надіслати більше сексуальних фотографій чи брати участь у статевому контакті або намагатися помиритися після розриву стосунків [5].

Невтішними можуть стати юридичні наслідки, оскільки підлітковий секстинг включає виготовлення, зберігання та розповсюдження дитячої порнографії. Навіть якщо це власні фото й вони зберігаються на своєму телефоні, особа не може бути впевненою, що її не притягнуть до кримінальної відповідальності. Особливо суворі в цьому плані американські закони, де підліткам як за зберігання власної оголеної фотографії, так і за поширення фотографій інших неповнолітніх у деяких штатах передбачено до семи років ув'язнення. Українське законодавство також передбачає кримінальну відповідальність за ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів, що містять дитячу порнографію, або примушування неповнолітніх до участі у створенні творів, зображень або кіно- та відеопродукції, комп'ютерних програм порнографічного характеру (ч. 4 ст. 301 Кримінального кодексу України), що карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років. Але, на відміну від американського законодавця, у цьому випадку предметом злочину є лише твори, призначені для збуту чи розповсюдження, а не для власного користування. Крім того, суб'єктом злочину є особа, яка досягла 16-річного віку, а за примушування неповнолітніх до участі у створенні таких предметів – 18-річного віку, тоді як у США притягаються

до відповідальності за такі дії й у 14 років. У цьому сенсі українському законодавству бракує прогресивності щодо криміналізації певних дій, які можуть учинитися в кіберпросторі (секстинг, сексторшен, онлайн-грумінг, кібербулінг щодо осіб, які не є учасниками освітнього процесу).

Щоб уберегти молодь від негативних наслідків секстингу, потрібно проводити роз'яснювальну роботу в школі й удома. Так звана освіта «безпечного секстингу» має передбачити навчання молоді про можливі наслідки участі в секстингу, щоб мінімізувати шкоду, яка може призвести до цього. У зв'язку з цим Д. Пагчин та С. Гінджа пропонують коротку пам'ятку підліткам, які беруть участь у секстингу: якщо хтось надсилав вам секст, не надсилайте його іншому (це може бути кваліфіковано як розповсюдження порнографії); якщо ви надіслали комусь секст, переконайтеся, що знаєте й повністю довіряєте йому (що це невігаданий профіль); не надсилайте зображення тим, хто не впевнений, що хотів би їх побачити (переконайтеся, що ви отримали текстову згоду на те, що їм це цікаво); не робіть явних оголених фотографій (замініть їх на більш кокетливі); не робіть контент, що включає ваше обличчя (для неможливості автоматичної ідентифікації); переконайтеся, що зображення не містять татуювань, родимок, шрамів, а також що неможливо ідентифікувати вашу кімнату; вимкніть локацію на вашому пристрої, щоб ваші фотографії автоматично не позначалися вашим місцезнаходженням чи ім'ям користувача; якщо на вас тиснуть або погрожують надіслати оголені фотографії, по можливості збирайте докази (наприклад, робіть скріншоти текстових повідомлень); використовуйте програми, які забезпечують можливість автоматичного та безпечного видалення надісланих зображень через певний проміжок часу; не забудьте негайно видалити фотографії та відеозаписи сексуального характеру з пристроєм (як ті, що ви робите самі, так і ті, що ви отримуєте від інших) [6].

Важливу роль у процесі секст-освіти відіграють батьки: належне спілкування між батьками і дітьми може призвести до зниження випадків секстингу серед підлітків, батьки мають можливість надати важливу інформацію, пов'язану з ризиками такої поведінки, і захистити дитину, якщо та стала жертвою секстингу. Проте спостерігається досить низький відсоток підлітків, які розповідають батькам про секстинг, це викликає занепокоєння, оскільки встановлено, що спілкування та підтримка батьків є важливими в зменшенні негативного впливу використання Інтернету. Батьківський психологічний контроль, спілкування та моніторинг впливають на розвиток безпечної сексуальної поведінки підлітків [8]. При цьому можливі дві форми батьківського контролю: перша модель стосується спроб батьків контролювати доступ до засобів масової інформації та регулювати час, який діти проводять в Інтернеті; другий стосується роз'яснень батьками своїм дітям щодо небажаних аспектів медіаконтенту. Отже, батьківський контроль, знання про життя підлітків і роз'яснення інформації підлітку сприяють спілкуванню батьків і дітей, а це відіграє важливу роль у підвищенні обізнаності підлітків про ризики секстингу [12].

Перш ніж ми зможемо впоратися і наслідками секстингу, ми маємо визнати його існування та популярність. Тому потрібно забезпечити інформативну профілактичну освіту, а не реагувати панікою на такі дії. Як і у випадку зі статевим актом, секстинг як вираження сексуальності не є, по суті, помилковим. Однак особи, які беруть участь у секстингу, повинні бути зрілими, усвідомлювати їх наслідки та мотивуватися навмисним та обґрунтованим рішенням, а не зовнішнім тиском чи бажанням догодити своєму партнеру. Крім того, участь у секстингу повинна здійснюватися таким чином, щоб мінімізувати ризики, якщо фотографія буде опублікована (наприклад, шляхом надсилання фотографій, які не містять жодних ідентифікованих або рис обличчя) [13]. В Україні робляться лише

перші кроки для привернення уваги до цієї проблеми. Так, із 2018 року запрацював сайт stop-sexting.in.ua, на якому можна знайти необхідну інформацію як підліткам, так батькам і вчителям. На цьому сайті можна повідомити

про матеріали, що зображують сексуальне насильство над дітьми, які знаходяться в широкому доступі в мережі Інтернет, а також звернутися за допомогою, зателефонувавши на гарячу лінію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Sesar K., Dodaj A. Sexting: the exchange of sexually explicit content. Mostar : Sveučilište, 2020. 99 p.
2. Hollá K., Jedlickova P., Seidler P. Sexting and motives for sexting among adolescents. *Journal of interdisciplinary research*. 2019. Vol. 8. P. 88–92.
3. Hinduja S, Patchin J.W. Sexting: A brief guide for educators and parents. 2010. Cyberbullying Research Center. URL: www.cyberbullying.us (дата звернення: 28.11.2020).
4. Chalfen R. 'It's only a picture': sexting, 'smutty' snapshots and felony charges. *Visual Studies*. 2009. Vol. 24. P. 258–268. URL: <https://doi.org/10.1080/14725860903309203> (дата звернення: 10.12.2020).
5. Van Ouytsel J., Van Gool E., Walrave M., Ponnet K., Peeters E. Sexting: adolescents' perceptions of the applications used for, motives for, and consequences of sexting. *Journal of Youth Studies*. 2017. Vol. 20. P. 446–470. URL: <https://doi.org/10.1080/13676261.2016.1241865> (дата звернення: 09.12.2020).
6. Patchin J.W., Hinduja S. It is Time to Teach Safe Sexting. *Journal of Adolescent Health*. 2020. Vol. 66. P. 140–143. URL: <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2019.10.010> (дата звернення: 09.12.2020).
7. Madigan S., Ly A., Rash C.L., Van Ouytsel J., Temple J.R. Prevalence of Multiple Forms of Sexting Behavior Among Youth: A Systematic Review and Meta-analysis. *JAMA Pediatr*. 2018. Vol. 172 (4). P. 327–335. URL: <https://doi.org/10.1001/jamapediatrics.2017.5314> (дата звернення: 10.12.2020).
8. Dolev Cohen M., Ricon T. Demystifying sexting: Adolescent sexting and its associations with parenting styles and sense of parental social control in Israel. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*. 2020. № 14 (1). Article 6. URL: <https://doi.org/10.5817/CP2020> (дата звернення: 27.11.2020).
9. Hudson H.K. Factors affecting sexting behaviours among selected undergraduate students (Unpublished doctoral thesis). Southern University Illinois Carbondale, Illinois, United States, 2011. 368 p.
10. Kopecký K. Sexting among Slovak Pubescents and Adolescent Children. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2015. Vol. 203. P. 244–250. URL: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.08.289> (дата звернення: 09.12.2020).
11. Family Research Council. 2009. 1 in 5 teens and 1 in 3 young adults are sexting. 30 May. URL: <http://www.opposingviews.com/articles/research-1-in-5-teens-and-1-in-3-young-adults-aresexting> (дата звернення: 08.12.2020).
12. Confalonieri E., Cucci G., Olivari M.G. et al. What are you sexting? Parental practices, sexting attitudes and behaviors among Italian adolescents. *BMC Psychol*. 2020. Vol. 8 (63) URL: <https://doi.org/10.1186/s40359-020-00425-1> (дата звернення: 10.12.2020).
13. Dolev Cohen M. Sexting and the Parents' Role in Sex Education. *Psychol Psychother Res Stud*. 2020. Vol. 3. Issue 4. URL: <https://doi.org/10.31031/PPRS.2020.03.000569> (дата звернення: 10.12.2020).